
Un context de pràctiques pel pedagog i pedagoga d'empresa

An internship context for the business pedagogue

Mònica Moreno Sanabria

Directora pedagògica a l'empresa de formació i gestió de pràctiques professionals
M&M Profuture Training, SL

A/e: *mms1980guitar@gmail.com*

Data de recepció de l'article: 13 de novembre de 2020

Data d'acceptació de l'article: 30 de gener de 2021

Data de publicació de l'article: 20 d'abril de 2021

DOI: <https://doi.org/10.2436/20.3007.01.160>

Resum

El pràcticum en context real fa possible la immersió de l'alumnat en una organització i facilita que el pedagog i la pedagoga (com a expert i experta que pot actuar en diferents àrees en els quals, directament o indirectament, es dona el fet educatiu/formatiu) pugui conèixer en quins àmbits pot exercir la seva tasca. No obstant això, realment, els futurs graduats tenen referències de totes les possibles sortides professionals? Quin paper tenen les empreses que els acullen en la consecució dels objectius educatius plantejats? Amb aquest article pretenem donar resposta a aquests i a altres interrogants sobre el pedagog i la pedagoga d'empresa i les seves pràctiques professionals. Com a directora pedagògica d'una empresa de formació que rep alumnat de pedagogia cada any, es converteix en un factor important dins de la nostra visió i missió empresarial donar a conèixer la nostra realitat i la pedagogia empresarial que permetrà obrir una finestra als futurs pedagogs i allargar la mà a altres empreses vers la possibilitat d'oferir-se com a centres de pràctiques professionals.

Paraules clau

Pedagog, pedagoga, pràctiques professionals, empresa, organització, sortides professionals, pedagogia.

Abstract

The practicum in a real context makes the student's immersion in an organization a reality, allowing pedagogues (as experts who can act in different areas in which education or training is directly or indirectly provided) to acquire a knowledge of the areas in which they can carry out their work. However, do future graduates really have references to all possible career opportunities? What role do host companies play in achieving the educational goals that are set? This article seeks to answer these and other questions about business pedagogues and their internships. As the pedagogical director of a training company that receives pedagogy students every year, it is important for our business vision and mission to make our reality and business pedagogy known, opening a window for future pedagogues, and to invite other companies to consider the possibility of offering themselves as centres for professional internships.

Keywords

Pedagogue, internships, company, organization, career prospects, pedagogy.

Introducció

Són moltes les disciplines lligades als processos d'aprenentatge que, a causa de la seva complexitat i caràcter multidisciplinari, requereixen la intervenció de sabers i matèries transversals que els dotin dels continguts necessaris per al seu desenvolupament, així com de recursos i professionals especialitzats. I, en aquest sentit, el pedagog té una funció fonamental.

Haro (2009), a Valenzuela i Ruiz (2011), explica la necessitat d'assolir un reconeixement social i professional per a la pedagogia, mitjançant un recorregut magnífic pels diferents àmbits i les diverses oportunitats laborals que poden tenir els professionals d'aquesta disciplina:

[...] un pedagog ben format està facultat per treballar en la planificació, organització, desenvolupament, administració, investigació i avaluació de sistemes educatius i en les activitats de formació tant formals com no formals (temps lliure, formació ocupacional, educació d'adults, [...]) podem exercir la nostra professió com a orientadors i orientadores, tècnics dels serveis educatius locals o autonòmics, educadors de col·lectius especials, suports didàctics / pedagògics de museus i entitats culturals, formador de formadors, assessors tècnics, assessors d'institucions i entitats de producció de recursos didàctics, jocs, programaris educatius, editorials, avaluadors de processos educatius i com a professors de secundària i universitat.

Si considerem l'evolució acadèmica del titulat i titulada en pedagogia (ara graduat i graduada) podem verificar com els plans d'estudi han anat incorporant una realitat canviant, que potser a vegades ha anat adaptant-se de manera molt pausada, però que, sense cap dubte, ha evolucionat cap a matèries significatives en el currículum de l'alumnat de les diferents generacions.

I què entenem com a pedagog i pedagoga? El perfil del pedagog i la pedagoga es defineix com l'expert de l'educació, polivalent, que pot actuar en diferents àmbits als quals, directament o indirectament, es doni el fet educatiu/formatiu (Vilà *et al.*, 2015). No obstant això, en quins àmbits és coneguda aquesta figura? L'educació formal i social són àmbits coneguts d'actuacions professionals del pedagog i la pedagoga, però està clar

que la figura del pedagog i la pedagoga d'empresa està poc implementada i moltes vegades és una sortida professional desconeguda per l'alumnat mateix que cursa el grau de pedagogia.

Si considerem que la formació impartida als llocs de treball és un punt clau dels aprenentatges, hem d'assegurar que els llocs de treball proporcionin un entorn d'aprenentatge potent, que permeti aprendre habilitats tècniques sota el guiatge i la supervisió de professionals que sàpiguen realitzar les diferents tasques.

Alguns experts (González i González, 2000, p. 164) afirmen que «la clau de la competitivitat ja no es fonamenta tan fortament en el capital financer, sinó en les persones, en el capital intel·lectual i en la innovació». En aquest sentit, el pedagog i la pedagoga d'empresa es converteix en un agent clau per respondre a aquesta demanda.

Els experts defensen que avui dia l'empresa és un dels desafiaments que té la pedagogia i que cal oferir, cada vegada més, informació sobre diferents sortides laborals que té el pedagog i la pedagoga, les quals s'allunyen del que és estrictament educatiu o del que anomenem *educació formal o reglada* (Moreno, 2009).

L'experiència aquí presentada pretén donar a conèixer la realitat d'una empresa de formació diferent, que es dedica a la creació i el desenvolupament de projectes educatius, a la impartició de formacions i activitats educatives, i al seguiment i tutorització de pràctiques d'alumnat europeu. Els pedagogs i les pedagogues poden utilitzar els seus coneixements fora dels àmbits socialment reconeguts (gabinets psicopedagògics, centres d'educació reglada o no reglada, museus, esplais, etc.) i aquí volem obrir la porta a un altre món professional on la necessitat de pedagogs i pedagogues és patent i professionalment interessant. Creiem que explicar com ho fem, quins procediments seguim i quines etapes implementem per oferir unes pràctiques profitoses, tant a l'àmbit professional com al personal, afavorirà la comprensió d'aquest procés que suposa acollir alumnat en pràctiques al nostre món professional.

Com deia John Ruskin (1985):

La meta final de la veritable educació és no sols fer que la gent faci el que és correcte, sinó que gaudeixi fent-ho; no sols formar persones treballadores, sinó persones que estimin el treball; no sols individus amb coneixements, sinó amb amor al coneixement; no sols éssers purs, sinó amb amor a la puresa; no sols persones justes, sinó amb fam i set de justícia.

El pràcticum al grau de pedagogia

És evident que les pràctiques externes contribueixen a la formació integral dels estudiants universitaris i faciliten el coneixement d'una metodologia de treball adequada a la seva realitat professional. Es facilita, d'aquesta manera, el desenvolupament per obtenir una experiència pràctica que afavoreixi de manera efectiva la inserció dels futurs titulats i titulades en el mercat de treball. Les pràctiques curriculars són assignatures (obligatòries o optatives) incloses en el pla d'estudis de les titulacions oficials universitàries i també en els títols propis que així ho hagin previst.

Com es regulen aquestes pràctiques?

La primera regulació de les pràctiques dels estudiants universitaris es va abordar en el Reial decret 1497/1981, de 19 de juny, sobre programes de cooperació educativa. En línies generals, l'objectiu fonamental d'aquesta norma era aconseguir una formació integral de l'alumnat universitari a través de programes de cooperació educativa amb empreses. Amb posterioritat, el Reial decret 1497/1987, de 27 de novembre, pel qual es van establir directrius generals comunes dels plans d'estudi dels títols universitaris de caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional, va vertebrar els ensenyaments universitaris en una estructura cíclica, incorporant al sistema el còmput acadèmic per crèdits.

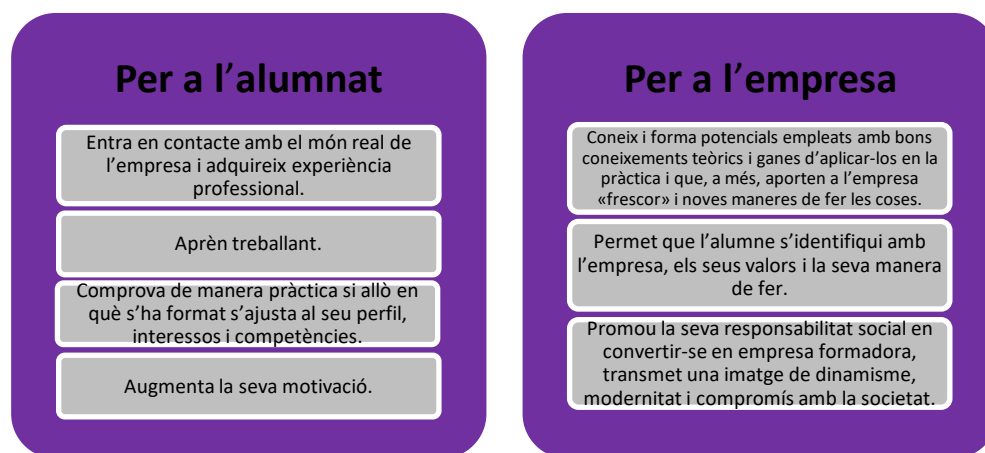
En la nova ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, introduïda (per exigències del procés de construcció de l'Espai Europeu d'Educació Superior) amb la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, i desenvolupada pel Reial decret 1393/2007, de 29 de octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, es va posar un èmfasi especial en la realització de pràctiques externes per l'estudiantat universitari. S'hi preveia que els plans d'estudis de grau havien de contenir «tota la formació teòrica i pràctica que l'estudiant hagi d'adquirir» i s'hi esmenten «les pràctiques externes» (article 12.2) i que «si es programen pràctiques externes, aquestes tindran una extensió màxima de seixanta crèdits i hauran d'oferir-se preferentment en la segona meitat del pla d'estudis» (article 12.6).

En el nostre cas, el títol universitari oficial, la llicenciatura en pedagogia, i les directrius generals pròpies dels plans d'estudi que condueixen a obtenir-lo es troben regulats pel Reial decret 951/1992, de 17 de juliol. Aquest Reial decret recull el pràcticum com a matèria troncal amb un total de divuit crèdits i el vincula a les àrees de coneixement relacionades amb matèries troncal del títol (BOE, Real decreto 915/1992, 27/8/1992). Aquestes pràctiques professionals conjuguen l'aprenentatge acadèmic i laboral, i acosten l'estudiantat els estudiants per primera vegada al món del treball relacionat amb la seva professió, a través de les funcions que realitzin a l'empresa que els acull com a alumnat en pràctiques.

Les pràctiques en context real fan realitat la immersió de l'alumne i l'alumna en una organització, entesa la immersió com l'exposició intensiva de l'alumnat a una organització i al seu funcionament. D'igual manera, permeten crear una relació entre el saber teòric i el saber experiencial que l'alumnat viurà a la vida professional, dintre d'un context d'integració dels coneixements adquirits durant la seva capacitat de grau.

Quins són els avantatges per als diferents actors participants?

FIGURA 1

Avantatges per als diferents actors

FONT: Elaboració pròpia.

Hem de tenir en compte que la formació de l'alumnat a l'empresa suposarà sempre una inversió de temps per a la persona que el formarà i, en alguns casos, també per als membres de l'equip (direcció, comandament intermedi, companys, etc.), però és important veure l'arribada de l'alumnat no com una «càrrega» afegida a les funcions dels treballadors i les treballadores de l'empresa, sinó com una oportunitat de creixement i una manera de generar riquesa i prestigi per a l'empresa.

I en el cas dels pedagogs i les pedagogues, quin tipus de pràctiques poden fer? I el més important, a quin tipus d'empresa? Els àmbits més referenciats són el pedagog i la pedagoga en l'àmbit formal, és a dir, el professional de l'educació que treballa en el context de l'ensenyament reglat, des de l'educació infantil fins a la universitat, en tasques de formació, direcció o coordinació i de suport a l'acció educativa, en general. També tenim al pedagog i pedagoga en l'àmbit sociocultural, que treballa per l'optimització d'activitats, conductes, dinàmiques, problemàtiques col·lectives i individuals, en àmbits d'educació no formal i que es pot especialitzar en activitats de temps de lleure i animació sociocultural, educació especialitzada i en educació de persones adultes. Finalment, existeix, perquè existeix, el pedagog i la pedagoga d'empresa, que desenvolupa el seu treball en una organització de producció de béns o de serveis i que és el perfil professional que oferim com a pràctiques professionals de l'alumnat que acollim.

Partint d'aquesta premissa, què fa un pedagog i una pedagoga d'empresa i/o de les organitzacions?

Per respondre a aquesta pregunta és important ser conscients que cada vegada és més evident que el factor humà passa a ser clau per a la competitivitat de les organitzacions i, a més a més, afecta la millora dels graus de qualitat, productivitat i condicions de treball, i la formació a l'organització es converteix en la base per aportar les competències que facin realitat aquestes demandes empresarials.

Les organitzacions empresarials han canviat des d'inicis del segle xx fins a l'actualitat. Aquest canvi és continu i els nous escenaris conviden a una participació més activa de la pedagogia en l'entorn empresarial.

Crear una organització capaç d'aprendre és bàsic, i que conegui el seu potencial i desenvolupi les competències del seu personal és l'eix que fonamenta la nostra idea com a empresa i els nostres serveis professionals com a educadors i pedagogs. Oferir unes pràctiques fonamentades en el creixement personal i professional ens permet no només beneficiar l'alumnat que acollim sinó aportar un nou aire i noves idees a l'equip i a l'organització en constant creixement.

Les organitzacions han de proporcionar als seus integrants una formació contínua que els possibiliti l'actualització i el desenvolupament de les competències, i han de generar, així, professionals polivalents i adaptables a noves circumstàncies. Entre les tasques que el pedagog pot desenvolupar a les organitzacions trobem les següents: l'avaluació de necessitats de formació i avaluació de competències fins al disseny organitzatiu, la gestió de la qualitat i la comunicació; l'orientació i la inserció laboral; el disseny, la implementació i l'avaluació de plans de formació dins de la mateixa empresa; la formació de formadors; el disseny i l'avaluació de programes de canvi i innovació, i l'assessorament en polítiques de recursos humans, plans de carrera i gestió de el coneixement.

«Cal pensar que qualsevol organització o sector es pot beneficiar de la capacitat que té un pedagog o pedagoga per a estructurar continguts, coordinar activitats i avaluar resultats», va assenyalar el ponent Albert Adam, pedagog i cap de la Unitat de Desenvolupament Professional de la Gerència Territorial del Camp de Tarragona de l'Institut Català de la Salut, a la trobada «Pedagogia a l'empresa: experiències de transferència», el 2019 a Barcelona.

Perquè el perfil del pedagog o la pedagoga sigui valorat en les organitzacions, és necessari que els mateixos professionals d'aquest camp tinguin clares les seves competències i la seva capacitat d'aprenentatge i les sàpiguen transmetre als empresaris o empresàries del sector.

El pedagog i la pedagoga en pràctiques

Un factor clau en la implementació de les pràctiques professionals és l'actitud de l'alumnat envers les responsabilitats i tasques que ha de desenvolupar. El context de pràctiques permet a l'alumne aplicar de forma pràctica i en un entorn real el seu aprenentatge i respondre a les seves possibles expectatives laborals. A més, escurça el temps d'adaptació al món laboral i li serveix per guanyar confiança en si mateix, ja que allí pot sentir-se útil, productiu i reconegut. L'experiència formativolaboral a l'empresa esdevé un plus en el seu *curriculum vitae*. Un estudiant que ha passat per pràctiques professionals coneix els seus avantatges professionals de primera mà, el que el converteix en el millor «ambaixador» i la millor «ambaixadora» com a futur pedagog i pedagoga.

Però, com treure partit a una experiència que és el primer pas en el desenvolupament de la carrera professional d'un i d'una estudiant? La voluntat i les ganes d'aprendre; la flexibilitat per adaptar-se als canvis; el coratge per fer front als reptes; l'enteniment de

la cultura organitzacional; la capacitat de treball en equip i el compromís amb el projecte de la companyia són factors principals a l'hora de ser considerat i valorat per l'empresa d'acollida. L'alumnat té una doble exigència, la normativa del centre universitari i la laboral (també formativa) a l'empresa. Per això, els alumnes han de comptar amb l'actitud, la capacitat, la maduresa i la motivació suficients per fer-ho possible.

De la mateixa manera que les expectatives es creen, els temors es generen *a priori* i operen sobre la relació «laboral» que es dona al lloc de pràctiques. La por de no estar a l'altura del que se'ls demana, de quedar-se en blanc, de fracassar personalment o amb l'entorn pot generar l'ocultació d'informació important al tutor o al supervisor, o bé el desplaçament de la culpa cap a altres elements.

Com afrontar aquesta por? Des de l'experiència com a tutora, algunes recomanacions, per complir amb èxit aquest procés, fan referència a:

- Identificar quines són les funcions del càrrec.
- Respectar les normes del lloc de treball.
- Internalitzar que es tracta d'un procés d'aprenentatge.
- Ser una aportació en el lliurament dels nous coneixements.
- Preguntar el que no se sap.
- Tenir iniciativa per executar les activitats.
- No interferir en la cultura de l'organització.
- Aprendre de l'experiència dels altres professionals.
- Tenir una actitud afable i integradora amb la resta de l'equip.
- Ser capaç d'integrar l'experiència recollida de l'equip de treball i els coneixements de la universitat.
- No tenir por d'equivocar-se, cal recordar que s'està en procés d'aprenentatge.
- Tractar de resoldre diferents situacions, des de les més simples fins a les més complexes.
- Confiar en les capacitats i en el que s'ha après.

Un segon aspecte relacionat amb l'alumnat en pràctiques és que hi ha estudiants que no tenen clars els objectius i es mostren poc motivats; sembla que esperen que alguna cosa aliena a ells i elles, de caràcter màgic, passi i els resolgui la situació, esperen que el suport extern (tutor, supervisor) substitueixi del tot el seu propi autorecolzament i, fins i tot, de vegades, ja no esperen ni tan sols això i només assisteixen a les pràctiques sense implicar-se de manera conscient i proactiva.

La motivació intrínseca i personal cap a les pràctiques és clau per tenir una estada professional profitosa personalment i professionalment. Aquesta primera clau cap a un futur professional requereix preparació i ganes, i és una primera baula per al nostre creixement i desenvolupament ocupacional, així com per aconseguir una oportunitat laboral posterior. És per això que les pràctiques no han de ser considerades unes meres estades obligatòries necessàries per superar els estudis o completar el nostre encara acabat d'estrenar currículum. Amb les pràctiques, els i les estudiants tenen l'oportunitat

de demostrar tot el que són capaços de fer, de conèixer grans experts, de deixar empremta en una organització i d'aconseguir que vulguin tenir-los en el seu equip i, el més important, desenvolupar coneixements en un món real que els servirà de referència pel seu futur professional.

L'experiència del pedagog i la pedagoga a la nostra organització: com treballem per aconseguir que el nostre alumnat adquireixi les competències i coneixements com a pedagogs i pedagogues d'empresa?

Des de la nostra creació el 2014, el món de les pràctiques professionals ha fonamentat la nostra visió empresarial i la missió que ens plantejem com a organització educativa. El seguiment i la tutorització de pràctiques d'alumnat i professorat europeu és un dels serveis principals que oferim i ser empresa que acull participants ha estat un valor que hem implementat des dels nostres inicis. Oferir unes pràctiques significatives en el món empresarial que presentin una possible realitat professional als futurs pedagogs i pedagogues ens planteja el repte d'ajudar a millorar l'ocupabilitat de l'alumnat de pedagogia per tal de propiciar-ne la inserció laboral.

I quines tasques es poden desenvolupar en una empresa com la nostra? Les funcions principals són la creació i el disseny de material formatiu i currículums educatius, el suport en sessions formatives amb l'aplicació d'estratègies i tècniques pedagògiques i educatives, el seguiment i la tutorització de pràctiques d'alumnat i professorat europeu, el suport en projectes de desenvolupament i/o la gestió de la comunicació, màrqueting i xarxes socials d'accions específiques (formacions i activitats educatives, alumnes en pràctiques, projectes, etc.).

Després de tots aquests anys de rebre alumnat a la nostra empresa considerem l'experiència molt positiva, i així és com totes les nostres alumnes (perquè fins ara hem acollit futures pedagogues) han avaluat les pràctiques quan les han acabat, indicant l'adquisició de diferents resultats professionals, tant en l'àmbit genèric laboral com en els aprenentatges específics de l'ocupació.

Els resultats professionals fan referència a obtenir informació sobre una organització i les seves operacions, aplicar coneixements i coneixements empresarials rellevants en un context laboral, demostrar l'ús de la iniciativa per tractar problemes i problemes de l'entorn de treball, i reflexionar sobre les seves experiències d'aprenentatge i sobre com encaixen amb els seus objectius personals i el seu desenvolupament tant a curt com a llarg termini.

D'altra banda, les capacitats professionals que es poden desenvolupar en una empresa com la nostra van des del coneixement i la capacitat per aplicar les eines pròpies del diagnòstic, l'avaluació, l'anàlisi i el disseny en pedagogia, gràcies a la col·laboració en la creació i el desenvolupament d'activitats educatives i formacions, fins a la capacitat per aplicar estratègies i tècniques d'assessorament entre iguals, consulta i orientació en processos educatius i formatius, adquirits a l'hora de realitzar tasques de suport en sessions formatives i seguiment i tutorització de pràctiques.

Reconeixem que no som un proveïdor de formació a l'ús, però pretenem promoure i donar resposta a les necessitats educatives de la societat oferint activitats, elaborant

materials o desenvolupant processos formatius adaptats als requeriments dels «nostres clients» i a les característiques individuals o grupals dels nostres participants.

I com és la nostra realitat?

Ajudar a familiaritzar-se amb les tasques pedagògiques pròpies d'un lloc de treball tan concret és una responsabilitat bàsica que com a tutors i tutores adquirim amb l'alumnat que entra a formar part de la nostra família i que és imprescindible pel bon funcionament dels nostres serveis educatius i formatius. Fer un seguiment dels aprenentatges i mantenir reunions periòdiques, tant d'equip com individuals, facilita la comprensió i l'assimilació de les diferents tasques que cal realitzar dintre de la nostra empresa, on l'alumnat pot col·laborar a crear i impartir una formació i/o taller, desenvolupar material formatiu o ser tutor o tutora responsable d'alumnat en pràctiques que ve d'altres països europeus.

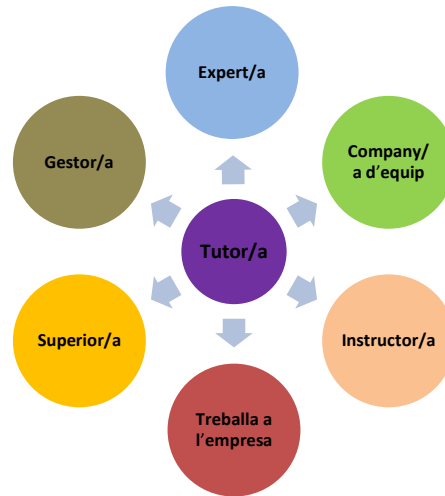
Com a empresa que acull l'alumnat en pràctiques, ens comprometem a desenvolupar el conjunt de competències i l'objectiu del programa establerts i, encara que tenim un cert grau d'autonomia sobre la manera d'organitzar els temps dels nostres aprenents a la feina, som conscients que hem de garantir el desenvolupament d'aquestes competències. Aquesta autonomia la intentem equilibrar amb avaluacions rigoroses per comprovar que l'alumnat hagi desenvolupat les habilitats desitjades al final del programa de pràctiques. Des del nostre paper com a tutors i tutores, aquest és un aspecte que ens preocupa i en el qual centrem els nostres esforços formatius.

El nostre paper com a tutors i tutores

Com a empresa que gira entorn del món de la formació i de l'educació, considerem el paper del tutor i tutora i/o facilitador i facilitadora un aspecte clau. El principi de l'educació és predicar amb l'exemple (Turgot, 2009) i, en el cas de les pràctiques professionals, aquest exemple que camina, pensa i sent (el tutor i la tutora) es converteix en una peça fonamental per a la bona consecució dels objectius educatius i professionals, tant per part de l'alumnat que és el receptor de la tutorització, com de l'empresa i el tutor i la tutora que ofereixen el «servei».

És important identificar un supervisor i supervisora pels interns i internes que els familiaritzi amb l'organització, els proporcioni tasques i sigui la persona de «contacte» per a preguntes. És bàsic que el supervisor i la supervisora intern sigui un expert i experta en el tipus de feina que es realitzarà, per tal de proporcionar l'orientació adequada per portar a terme les diferents tasques. En el nostre cas, aquesta figura de referència desenvolupa diferents papers que configuren el seu perfil com a tutor i tutora:

FIGURA 2

Rols del tutor/a

FONT: Elaboració pròpia.

És evident que en el procés educatiu i com a tutor i tutora és important recordar la frase de Benjamin Franklin (s.d.): «Digues-m'ho i ho oblidó, ensenya-m'ho i ho recordo, involucra-m'hi i ho aprenc». El tutor i la tutora han d'acompanyar, motivar, comunicar correctament, donar retroacció i, sobretot, gestionar conflictes, sense oblidar l'organització i la planificació de les tasques i el pla de formació de l'alumnat.

En el nostre cas podem afirmar que com a tutor i tutora tenim en consideració i intentem prestar atenció a les expectatives i temors de l'estudiant. Som conscients que acompanyar l'estudiant consisteix a poder gestionar adequadament la pròpia exigència i comprensió, vincular-se adequadament, alhora que respectar les possibilitats de l'estudiant i les nostres. Acceptar que el procés d'aprenentatge, guia i orientació estan subjectes a processos vitals i humans (de tots dos) plens de contradiccions, incerteses i límits. Els nostres tutors i tutores són els mateixos companys i companyes de l'alumnat en pràctiques, sense oblidar-se dels diferents responsables de departaments. Aquesta manera de tutoritzar, no fixa i rotativa, s'adapta a les diferents tasques i responsabilitats que l'alumnat en pràctiques va assumint durant la seva estada amb nosaltres: intentem encaixar activitats que cal desenvolupar amb el tutor i la tutora que conegui millor la feina que s'ha de fer. Això assegura un aprenentatge més efectiu i una adquisició de coneixements més realista.

Metodologia de les pràctiques

El nostre objectiu principal és oferir una experiència d'aprenentatge real, centrada en un cercle de qualitat educativa que asseguri que les nostres activitats són adequades per respondre als programes i graus del nostre alumnat en pràctiques. Podem indicar que utilitzem una metodologia activa, basada en aprenentatges reals i significatius. És evident que un dels nostres reptes més grans en el desenvolupament de competències professionals és garantir que l'aprenentatge del nostre alumnat satisfaci les necessitats del lloc de treball i, per tant, les nostres. Considerem que una de les

millors maneres d'aconseguir-ho és fer un ús més complet del lloc de treball com a entorn d'aprenentatge potent i la recerca de mecanismes eficaços per relacionar l'interès del nostre alumnat en pràctiques amb les necessitats empresarials, realitzant una combinació de formació i feina real. Aprenentatges d'alta qualitat, en els quals els aprenents desenvolupen habilitats professionals útils que donen lloc a bons resultats laborals. L'aprenentatge es converteix, llavors, en un atractiu camí cap a les habilitats professionals i és una manera atractiva d'assegurar-se tenir alumnat qualificat.

Per nosaltres és bàsic facilitar la relació amb la resta del personal i fomentar la integració dintre del grup de treball. Intentem fer realitat la idea de Steve Jobs expressada en una de les seves entrevistes al programa *60 Minutes Overtime* i que es resumeix en la frase següent: «En el món dels negocis, les coses importants no són fetes per una sola persona, són fetes per un grup de persones» (Canal Paulinosdepido, 2011, 0 min 20 s).

Considerem que els nostres alumnes en pràctiques són entusiastes i busquen aprendre, de manera que sempre estaran disposats a treballar i la seva implicació a les nostres tasques i activitats és una oportunitat per descobrir i retenir nous talents. Normalment gaudeixen d'explorar nous horitzons, el que significa innovació i creativitat, i la seva retroacció pot donar millors idees sobre els nostres serveis o sobre com tractar els nostres participants i estudiants. Però també hem d'indicar certs desavantatges que a vegades hem patit, sobretot el fet de compaginar l'horari dels seus estudis amb el nostre pot ser una mica complex. D'altra banda, pel tipus de tasques i activitats que s'han desenvolupat, la manca d'experiència pot jugar en contra seva en algunes ocasions i això provoca una necessitat de supervisió i guia constant, però es un aspecte que considerem intrínsec com a empresa de pràctiques.

Nosaltres, com a empresa, tenim clar que tots i cadascun de nosaltres som una peça perquè l'engranatge funcioni, i fer sentir a l'alumnat en pràctiques que és part de la unitat és el primer pas per construir confiança i aconseguir metes, individuals i d'equip.

Els pedagogs i les pedagogues són professionals que fan créixer les persones i, en conseqüència, les organitzacions. El nostre alumnat en pràctiques ens aporta aquest creixement constant que, com a empresa, busquem i necessitem, i que es resumeix en el nostre lema: «El teu creixement és el nostre repte!».

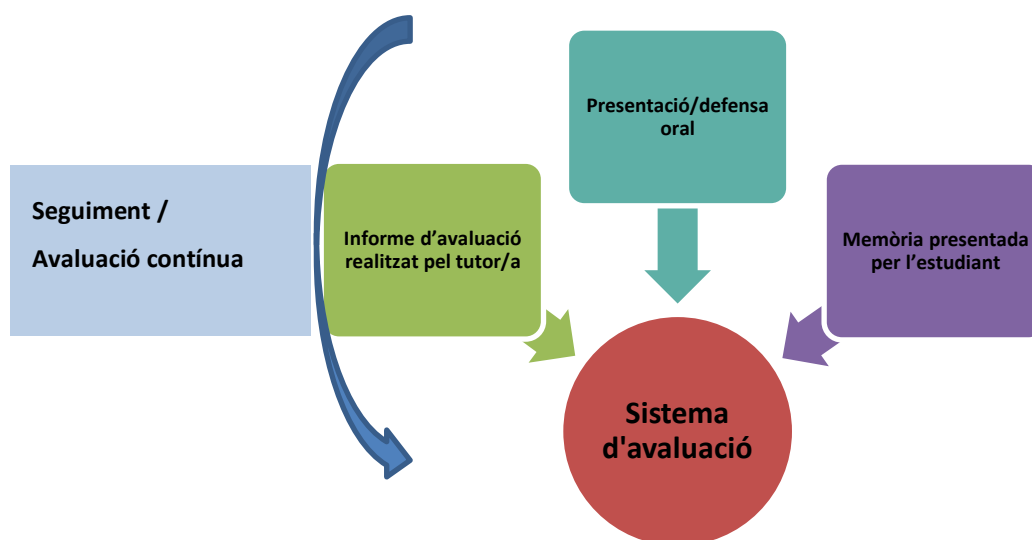
En el nostre cas, com a empresa acostumada a gestionar pràctiques d'alumnat, la millor eina per donar a conèixer els resultats positius d'aquesta experiència és presentar el nostre sistema d'avaluació, que ens permet demostrar l'efectivitat d'aquest tipus d'iniciativa.

Avaluació

La nostra experiència rebent alumnat del grau de pedagogia és molt favorable, tant professionalment com personalment, però com avaluem aquesta experiència? Quins beneficis hem obtingut com a empresa?

La consecució dels objectius i resultats establerts va més enllà de la nostra percepció com empresa, ja que en tot procés d'avaluació de l'aprenentatge pràctic guiat és fonamental avaluar tant el coneixement pràctic com les habilitats personals i de relació.

FIGURA 3

Sistema d'avaluació

FONT: Elaboració pròpia.

Entenem *avaluació* com l'emissió d'un judici sobre els resultats d'una acció d'acord amb uns objectius fixats i sempre intentem revisar fins a quin punt s'han acomplert els objectius previstos i reajustar-los per millorar-ne l'acció formativa. És, per tant, un procés de retroalimentació constant orientat a millorar el procés d'ensenyament aprenentatge a través d'una avaluació contínua, global, integradora i globalitzada.

Conclusions

Com diuen Meyers i Jones (1993):

El pràcticum es configura així, com una ocasió magnífica per a corregir la possible absència d'enfocament pràctic del coneixement que es presenta i facilita a l'alumnat universitari. Ha de concebre's com una oportunitat per a aprendre, estretament unida a la implicació personal i a l'experiència.

Podem concloure dient que considerem que l'alumnat de pedagogia, en finalitzar els estudis de grau, ha de conèixer les possibles sortides professionals futures. Oferir-li pràctiques en un entorn laboral fora dels àmbits escolar i/o formal i social més habituals afavoreix l'adquisició, per part de l'alumnat de pedagogia, de capacitats vàlides per a diferents perfils professionals més enllà de centres de formació i organitzacions socials. Aquest és un objectiu clar en la nostra visió com a empresa que acull alumnat en pràctiques. Oferir una oportunitat professional diferent basada en una metodologia activa i significativa, i facilitar (a través d'una tutorització adequada i una avaluació contínua i centrada en l'alumnat) la millor experiència professional i personal, són uns pilars fonamentals per a nosaltres

Analitzant-nos a nosaltres mateixos trobem punts forts, que fonamentalment es basen en el fet que som un equip petit, cosa que assegura una relació propera i un seguiment

constant i permet, d'altra banda, la realització de tasques molt diferents que afavoreixen l'adquisició de diferents coneixements i habilitats. Però aquesta realitat també és considerada, a vegades, un punt feble a l'hora de realitzar les pràctiques, ja que l'alumnat pot trobar-se perdut entre diferents activitats que cal realitzar i que moltes vegades comparteixen l'aspecte de fer referència al món del pedagog i la pedagoga però la seva execució és totalment diferent.

Aquest és un aspecte que hem de considerar per millorar i treure pressió a l'alumnat. Un pedagog i pedagoga d'empresa, i més a una empresa com la nostra, pot fer tasques molt diverses, i som conscients que, a vegades, el fet de voler assignar diferents tasques per aprendre més pot generar més dubtes i pors, aspecte que volem evitar.

Per això, defensem la idea que «ensenyar no és transferir coneixement, sinó crear les possibilitats de la seva producció o de la seva construcció», tal com Paulo Freire (Freire, 1996) ens va ensenyar.

Bibliografia

- Espanya. Real decreto 915/1992, de 17 de julio, por el que se establece el título universitario oficial de licenciado en pedagogía y la aprobación de las directrices generales propias de los planes de estudios conducentes a la obtención de aquél. (BOE [en línia], núm. 206, 27-08-1992, pàg. 29805-29807).
<https://www.boe.es/eli/es/rd/1992/07/17/915>
- Freire, P. (1996). *Pedagogia da Autonomia*. Paz e Terra.
- González, Á.-P. i González, J. M. (2000). Formación y empresa. Las organizaciones como marco de la formación. *Educación XX1*, 3, 163-217.
<http://revistas.uned.es/index.php/educacionXX1/article/view/408/357>
- Meyers, C. i Jones, T. B. (1993). *Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom*. Jossey-Bass.
- Moreno, M.S. (2009). La empresa: un reto para los profesionales de la pedagogía. *Cuestiones Pedagógicas*, 20, 329-341.
<https://revistascientificas.us.es/index.php/Cuestiones-Pedagogicas/article/view/9928>
- Paulinosdepido (2011, desembre 13). *Steve Jobs my model in business is the Beatles*. [Vídeo]. <https://youtu.be/1QfK9UokAlo>
- Ruskin, J. (1985). *Unto this last: And other writings*. Penguin Books.
- Turgot, A. R. J. (2009). *Reflexiones sobre la formación y la distribución de las riquezas. Elogio de Gournay*. Unión Editorial.
- Valenzuela, M. i Ruiz, R. M. (2011). *Trabajo de investigación: Salidas profesionales del pedagogo/a*. Eduinnova.
- Vilà, R., Rajadell, N., Noguera, E., Martínez, S., Duprat, F. i Aneas, A. (2015). *El prácticum al grau de pedagogia*.
<http://www.ub.edu/praxis/sites/default/files/PPT%20Pr%C3%A0cticum%20Pedagogia%202015%20DEFINITIU.pdf>